

A tér értéke: Átányi térvizsgálatok

The value of space: spatial studies at Átány

Nagyné Molnár Melinda¹ – Nagy Kamilla²

¹egyetemi docens – Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem,

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet /

associate professor – Hungarian University of Agriculture and Life Sciences Institute of Rural Development and Sustainable Economy

²egyetemi hallgató – Semmelweis Egyetem / student – Semmelweis University

Absztrakt

A települési tér sajátos lenyomata az ott élő közösség múltjának és jelenének. Miközben természetesen cserélődnek az épületek, megváltoznak a műszaki berendezések, és különböző településfejlesztési beavatkozások más módon is átírják a lakott környezet arculatát, mégis maradnak a régmúltról beszélő vonások. Jelen tanulmány Átány településképét jellemzi. Kitűzött cél bemutatni azt is, hogy a 2014-ben végzett lakóingatlan-állapot-felmérés (Vitéz B. 2014) 2022-ben történt megismétlése milyen eredményekre vezetett.

Abstract

The spatial image of a settlement is a specific imprint of the past and present of the community living there. While, of course, buildings are replaced, technical equipment changes, and various settlement development interventions rewrite the face of the inhabited environment in other ways, archaic properties that speak of the past remain. The present study characterizes the settlement image of Átány. The aim is also to present the results of the 2014 residential real estate condition survey (Vitéz B. 2014) repeated in 2022.

A kétbeltelkes településről

A megtelepedés helyének kiválasztása, a települések formája, belső rendje nem a véletlen műve. Függ a természeti viszonyoktól, de függ az ott élő emberek életformájától is (Báth J. 1996). Györffy István egyike volt azon településkutatóknak, akiknek figyelme középpontjában az állt, hogy megmutassa; a múltbeli térhasználat a településeink arculatán milyen nyomokat hagyott. Györffy a huszadik század első évtizedeiben végzett kutató- és gyűjtőmunkájának legismertebb eredményeit a halála után, 1943-ban *Magyar falu, magyar ház* címmel jelentették meg. Ebben ismerhetjük meg a kétbeltelkes (szálláskertes) települések fejlődéstörténetének lényegét, melyhez egyáltalán nem véletlenül egy korabeli átányi fotó is illusztrálásra került (Györffy 1987 XIII/1).

Györffy teóriája szerint ez a rendkívül archaikus településforma nomád szállástörténeteinkhez kapcsolódik. Ennek a beépítésnek a lényege, hogy minden gazdának egykoron két „beltelke” volt; azaz a falu közepén a házas lakótelek állt, ahol az asszonyok és a gyermekek éltek, míg a perifériális részen is volt egy telek, az ólas gazdasági udvar, a férfinek otthona. Az előbbi kialakítása során Györffy feltételezése szerint a házak körül bármilyen elkerítés eredendően nem létezett.

Ebből adódóan itt utcák sem épültek (Györffy 1987). A belső telek-struktúra térbeli összképe jóval később, a telekhatárok kerítéssel történő kijelölése után változott meg. A parányi telkekből ennek során meglehetősen rendezetlen összképet nyújtó arculat alakult ki, ahol nem található érdemben semmilyen belső telek-egység. Abban, hogy a házak elrendeződése itt egyáltalán nem feltételezte/ feltételezi az utcásor logikai rendjét, például korábban igen gyakran bent, az udvarban épültek meg a házak, adott esetben háttal nézve a később kialakult utcára; ezekben Györffy a teóriájának igazolását látta. A zsákutcás szerkezet is folyománya ennek a belső telkekre jellemző településképnek. Ez az elrendeződés Györffy értelmezésében arra engedett következtetni, hogy ebben a lakótérben az eredetileg megépült házak minden előzetes telek/ udvar kimérése nélkül épültek meg. Sok esetben ebből adódóan az utcakép inkább csak háztömbök között üresen maradt keskenyebb- szélesebb térszalagokként voltak értelmezhetőek, melyek helyenként szabálytalan közterekké formálódtak (Györffy 1987). Györffy megfogalmazásában ezek a „rendetlen” (rendezetlen) települések, ismertebb és talán általánosabb néven Prinz Gyula névadása nyomán „halmazos” településként vonultak be a településmorfológia nevezéktanába (Prinz 1922).

Míg a belső telek-struktúra csak másodlagosan szerveződött utcákba, jellegzetesen halmazosan; addig a peremeken a tágas ólas-kertek Györffy nézetei szerint eredetileg is utcákba szerveződtek, mégpedig a település szélei felé egyre szélesebben. Az ólaskert-öv hagyományos arculatának felszámolódása akkor indult meg, amikor a „kéttelkűség” megszűnt. Ennek eredményeként a kertövből is lakóházas övezet jött létre (Györffy 1987). A kéttelkelkes (szálláskertes) településforma már Györffy idejében is felbomlóban, átalakulóban volt. Györffy (1987) szerint csak az Alföld északi szélén maradt meg elég jól tanulmányozható formában. Ezt az állítást erősíti Átány maga is.

Az átányi településkép

Átány településszerkezetén jól látható a kéttelkelkes beépítés. Az, hogy a faluban meglepően jól konzerválódott a hagyományos települési struktúra, minden bizonnyal összefügg azzal, hogy a paraszti kultúra hagyománya is sokáig érintetlen volt. Nem véletlenül választotta a paraszti társadalom örökségét és átalakulását dokumentáló kutatása helyszínéül a falut Fél Edit és Hofer Tamás, akik 1951 és 1965 között többé kevésbé folyamatos kutató-gyűjtőmunkát végeztek a hagyományos („korrekt”) paraszti társadalom tárgyi- és szokáskultúrájának átalakulásáról (Fél–Hofer 2010).

Átány parasztársadalma, annak térhasználatára eredendően meghatározta a falu mindenkori szerkezeti formáját. Ez Györffy dokumentációja szerint is itt lassan alakult át. A településszerkezeti átalakulás a társadalmi átalakulás folyománya volt, amit az urbanizáció, valamint a pártállami rendszer gazdasági konjunktúrája gyorsított fel. A KSH adatait tekintve a falu 1930-ban volt a legnépesebb (3094 fő), ami a mai lélekszámnak csaknem kétszerese (1549: 2010-ben). A falu fénykorát akkor élte, amikor egyrészt megkezdődött az utcák közművesítése; másrészt, amikor még igény volt arra, hogy a peremeken új utcák alapítása történjen telkek kiméréseivel. Ma nemcsak a helyi társadalom zsugorodik, hanem a lakott tér is. Sőt, az agrárágazatban való megélhetés is. (Részleteket Ritter–Erdélyi 2023-as tanulmányában olvashatunk.) Ez a kedvezőtlen tendencia egyértelműen leképeződik a településképen. A települési tér egy része úgy tűnik végleg kihálásra ítélt lett. Több mint száz, korábban beépített ingatlan szűnt meg a rendszerváltást követően a 2010-es évek elejére (Gönczi 2013). Ez a pusztulás megfigyelhető az eredetileg sűrűn beépített egykori belső beltelkes övezetben és a peremterületeken is. Természetesen ez utóbbiaknál látványos igazán a változás. Már a 2014-es terepi kutatásaink során is látható volt, hogy a falu peremén található utcák egyre inkább csak szórványosan lakottak (1. ábra).

A lélekszámát veszítő falu jövőjét illetően az optimistábbak sokáig azt remélték, hogy az eltűnő beépített ingatlanok helyén újra éled a mezőgazdasági termelés, ezzel egy sajátosan megújított kétfelteles települési struktúra születhet meg. Ez az Átány-modell ígéretesen indult (Áldorfai 2014). Csakhogy nemcsak Átányon, hanem általában is az országban a magyar agrárium sajnálatosan nem tudta megoldani a generációváltás problémáját. Hiába van föld, gazdag hagyományú paraszti örökség. (Részleteket Ritter–Erdélyi – 2023 – tanulmányában olvashatunk). Az ambiciózus fiatalok többsége nem lát fantáziát az otthon maradásban. (Részleteket Nagy – 2023 – tanulmányában olvashatunk). Ehhez az is hozzájárul, hogy Átány egész települési környezete egy kiterjedt hátrányos helyzetű térség, ahol a megélhetési válsággal általában együtt járó szegénység, szociális rászorultság, sőt a kriminalizálódás is jelen van.

Anyag és módszer

A tanulmány következő részében bemutatásra kerül a település lakóingatlanjainak az állapotfelmérését célul kitűző primer adatgyűjtés, és az abból származó következtetések. A vizsgálat egy a kutatóműhely keretei között kidolgozott egyedi módszertanra épül, melynek neve: tér-érték-elemzés. Ugyancsak használt módszertan a témában a háztartásokra vonatkozó kérdőíves felmérés ide vonatkozó statisztikai értékelése.

A tér-érték-elemzésről általában

A tér-érték-elemzés egy olyan helyszíni megfigyelés, melynek során a település lakóingatlanjainak vizsgálata történik meg. Kiindulópontunk az, hogy a lakott tér nem csupán az ingatlan tulajdonosának vagyoni helyzetéről, igényéről árulkodik, hanem a lakóközösség életminőségéről, ilyenformán társadalmi problémákról; más megközelítésben a tér értékéről is. A vizsgálatban külön fontos a kedvezőtlen értékelésű helyek térbeliségének megrajzolása. A városszociológia külön fogalmat teremtett ezeknek az ún. pusztulászónáknak a megjelölésére: „blight” (Cséfalvay Z. 1994). Akár városban, akár falvakban jelenik meg a blight-zóna, a lényeg ugyanaz: ezeken a helyeken a tér nem tudja betölteni a korábbi funkcióját. A „penészgomba” megnevezés pedig jól jelzi az értéktelenedést, és azt is, hogy a megjelenés helyén sok esetben nem áll meg a devalválódás, hanem onnan képes szétterjedni is.

Az első tér-érték-elemzésre épp Átányon került sor 2014-ben (Vitéz 2014). Később, 2015-ben előbb Hollókőre adaptáltuk a módszert (Molnár M, Bencsik B. 2015), majd egy másik adaptáció készült Egercsehire (Molnár M 2016). 2017-ben a Faluszeminárium keretei között Tóth Zsófia készítette el Bagon, 2018-ban pedig jómagam Komlóskán, majd 2019-ben Bakson (Nagyné Molnár 2019). 2020-ban Tiszaladány következett (Nagyné Molnár-Nagy 2020), 2021-ben pedig Pázmánd (Bálint 2021).

A tér-érték-elemzés módszertanát tekintve egy sajátos leltárba vétel. A leltárba vett ingatlanokat egyenként értékeljük megadott szempontok szerint. Fontos kiemelni, hogy a pont-értékelést csak lakó-ingatlanon végezzük el, így a falumag szolgáltató, közellátást biztosító építményeit nem vizsgáljuk. Ehhez egy előre elkészített szempontrendszer segíti a munkát, amit minden helyszínhez a rá jellemző adottságokhoz adaptálva készítünk el. Az elemzés során külön értékeljük a portát, az előkertet és az épített lakóingatlant. Ennek a szempontrendszernek a prototípusát 2014-ben tanítványommal, Vitéz Bálinttal dolgoztuk ki Átány kutatása során (Vitéz B. 2014). Ezt nemcsak 2014-ben, hanem 2022-ben is irányelveként használtuk. Az adatok felvétele után, a terepi munkálatok végeztével 2022-ben is elkészült egy térkép, amelyre minden lakóházat felvitünk, különböző színekkel jelölve (1. ábra). Az egyes színek azt jelzik, hogy a ház összképére milyen osztályzatot adtunk.

1. táblázat. Utcaképelemzésnél használt mátrix

Ház	A porta	A porta előtti rész	Összkép (véleges osztályzat)
- romház - lakatlan, de ép ház elhanyagolva	látható higiéniai problémák	gondozatlan, elhanyagolt	1
elhanyagolt, lakott ház	rendezetlen	gondozatlan, elhanyagolt	2
régi építésű, gondozatlan, de lakható ház	a) rendezetlen b) rendezett	a) rendezett b) gondozatlan, elhanyagolt	3
- régi építésű, jó állapotú, lakott ház - új építésű, de nem lakott ház	rendezett	a) elhanyagolt, gondozatlan b) rendezett	4
új építésű, lakott ház	rendezett	rendezett	5

Forrás: Vitéz (2014). pp. 80

A 2014-es és a 2022-ben végzett tér-érték-elemzés Átányon

Általános tapasztalatunk, hogy a központhoz közeli helyeken a házak állapota általában is jobb. Ez Átány esetében is igaz. 2014-re és 2022-re vonatkoztatva is. Ugyanakkor a 2014-ben készült elemzés is megemlítette, hogy szórványos lakottság jellemzi a település számos utcáját. Főként a peremeken (Vitéz 2014). A 2022-es ábra képe alapján azt mondhatjuk, hogy a 2014-ben már leírt kiüresedési, ház-felszámolási folyamat nem állt meg. Sőt. Míg 2014-ben csaknem 3 tucat romházat regisztrált a vizsgálat, addig ez a látványában is komoly probléma mindössze 3 darabra zsugorodott 2022-re (1., 2. ábra).

Négy komolyabb pusztuláshelyet jelölt ki Vitéz 2014-ben. Az egyik leginkább pusztuló településrésznek az Átány északi határában lévő azon területet jelölte meg, amit a Tánicsics Mihály út - Újtelepi út - Egri út - Erdész utca - Dózsa György út - Akácfa utca - Bethlen Gábor utca fog közre (1. ábra). 2022-ben ugyanezen a helyen a legnagyobb változást a romházak eltűnése jelentette, valamint az, hogy a ház-állag általában is tovább romlott (2. ábra).

A második pusztulóban lévő településrész Átány délnyugati részén volt található 2014-ben; a Fertő út - Damjanich János utca - Ötvöstábornok utca - Kossuth Lajos utca által körülhatárolt területen (1. ábra). Látványos változásnak tekinthető 2022-ben a romházak eltűnése mellett egyrészt a Fertő út északi végén látható magasabb pontértékelés, és az, hogy különösen a Fertő-köz és a Klapka utca szinte teljes elnéptelenedett (2. ábra).

A harmadik veszélyeztetett rész 2014-ben Átány délkeleti területe; a Templom utca - Vörösmarty Mihály utca - Orgona utca - II. Rákóczi Ferenc út által határolt térség volt. Ezen a részen lehetett számolni akkoriban a legtöbb romházzal (1. ábra). 2022-ben a romházak, és számos rossz állapotú egyéb ingatlan is felszámolódott ezen a településrészen. A Csalogány utca például lényegében elnéptelenedett (2. ábra).

Az Erdész utcai pusztulásházára 2014-ben is kicsi folt volt, ami tovább zsugorodott 2022-re, lévén ingatlanok számolódtak fel ezen a ponton is.

2014-ben az volt a feltételezés, hogy amennyiben a társadalmi sodródást nem sikerül megállítani a faluban, úgy minden bizonnyal a négy pusztulásházára adott esetben összenő, és kiterjedt problémazónává válik. A feltételezések 2022-ben nem igazolódtak. A 4 pusztulásházára most is azonosítható, de térben nem terjedt tovább. Úgy tűnik, hogy az elnéptelenedett ingatlanok teljes fizikai felszámolása megakadályozta, hogy létrejöjjön egy súlyos rurális gettó-probléma.

Hogyan látják a problémás területeket a megkérdezettek?

Kiindulópontunk, hogy a települési tér értéke nem homogén. Kérdőíves felmérésünk segítségével beazonosítottuk, hogy a megkérdezettek mely településrészekben nem laknának szívesen. A válaszokat indokkal kértük.

Kutatási tapasztalataink szerint a települések negatív megítélésű helyein minden esetben hiányok, hiányosságok tapasztalhatóak. Ezek egy része viszonylag könnyebben kiküszöbölhető (lehetne) felújításokkal, beruházásokkal, mert természetük szerint műszaki, gazdasági tételek (például az infrastrukturális problémák, amik között a rossz útminőség szokott a vezető ok lenni) (Nagyné Molnár 2022).

Nagyobb, és összetettebb problémát jelent, amikor a negatív megítélés társadalmi eredetű. Sok esetben ezek mögött a nem kívánatos esetek mögött etnikai konfliktusokat hangsúlyoznak, noha a probléma valójában nem etnikai, nem kulturális másságból adódik. Alapvetően az ok az együttélési szabályok be nem tartásával, szélsőséges esetben a kriminalizálódás megjelenésével függ össze. Ahol ez a típusú probléma jelen van, lényegében rurális gettósodásról beszélünk, ahol a gettólakók a helyi társadalom peremlakói egy saját, többnyire zárt világban, ami élesen elkülönül fizikai megjelenésében és mentális tartalmában is a falu egészétől (Nagyné Molnár 2022).

A 3. ábrán jól látható, hogy a település peremét a faluban élők nem tekintik vonzó élőhelynek. Az is igaz ugyanakkor, hogy a legnagyobb említésszámmal nem peremterületeken levő utcákat jelölték meg az átányiak nem szívesen lakottként, hanem két alapvetően belső utcát. Mindenekelőtt az Ötvöstábornok utcát és a Petőfi Sándor utat. A negatív megítélés okaként az érvekben az óriási távolságokat fogalmazták meg legtöbbször, valamint a cigányok nagy arányát nevezték meg a nevezett környékeken, tovább a romló közbiztonságot, és a lelakott környezetet.

Ha a 2022-ben kapott eredményt összevetjük azzal, amit 2014-ben kaptunk, akkor az a tapasztalat, hogy olyan magas említésszámokat negatív összefüggésben, mint amelyet 8 évvel később tapasztaltunk, 2014-ben nem mértünk. A legnagyobb említésszámú utcák, az Ötvöstábornok, a Klapka és a Fertő is csak 9-10 említést kapott 2014-ben. 2022-ben az Ötvöstábornok utca 29 (!) megkérdezettél került elő, és megjelent egy új szereplő, a Petőfi utca 14 jelöléssel.

Összefoglalás

Pozitívnak tekinthető, hogy a település belső részeiben a házak állapota javult. Minden bizonnyal az időközben megjelent falusi CSOK adta lehetőségek, valamint az a tény, hogy az M25-ös autópálya átadásával a térség határozottan felértékelődött, ez azt eredményezte, hogy egyrészt megnőtt az érdeklődés a helyi ingatlanok iránt, másrészt az ingatlanárak korábban látványos mélyrepülése is javulni látszik. Polgármester úr elmondása alapján a település vonzóvá kezd válni a főként Eger közelségét kereső, máshonnan érkező letelepedőknek is.

A 2014-es és a 2022-es tér-értékvizsgálatok ugyanakkor egyértelművé tették, hogy a település ingatlan-állománya az ú.n. pusztulásházákban továbbra is problémás. Vitéz (2014) már korábban

arra figyelmeztetett, hogy ezen zónák növekedése, a benne élők társadalmi sodródása gettó-sodáshoz vezethet, adott esetben összefüggő, kiterjedt zárványt hozva létre a faluban. Átány egyik legnagyobb kihívása az elmúlt években minden bizonnyal ennek elkerülése volt. Vizsgálataink szerint 2022-ben ugyan a pusztuláshoz nem tűntek el, de a legrosszabb forgatókönyvű gettó-sodás veszélye elhárult: a romházak felszámolódtak, és számos (korábban problémás) utcából lényegében a lakófunkció is eltűnt. A kérdés ma az, hogy a szórványosodó peremeken hogyan lehet fenntartani a települési közműveket, biztosítani az utak járhatóságát télen is. Hogyan lehet megoldani, hogy aki itt él, ne legyen lényegesen hátrányosabb helyzetben azokhoz képest, akiknek az otthona a falu frekvenciáltabb részein található.

A kérdőíves felmérésünk is szinkronban van az értékleltárral. A megkérdezettek körében a peremterületek utcái negatív értékítélettel kapcsolódtak össze. Amennyiben a nem szívesen lakott utcák említésszáma is figyelembe vesszük azt látjuk, hogy ugyanakkor a probléma nemcsak a peremeken van jelen, hanem 2 belső utcában is.

Irodalomjegyzék

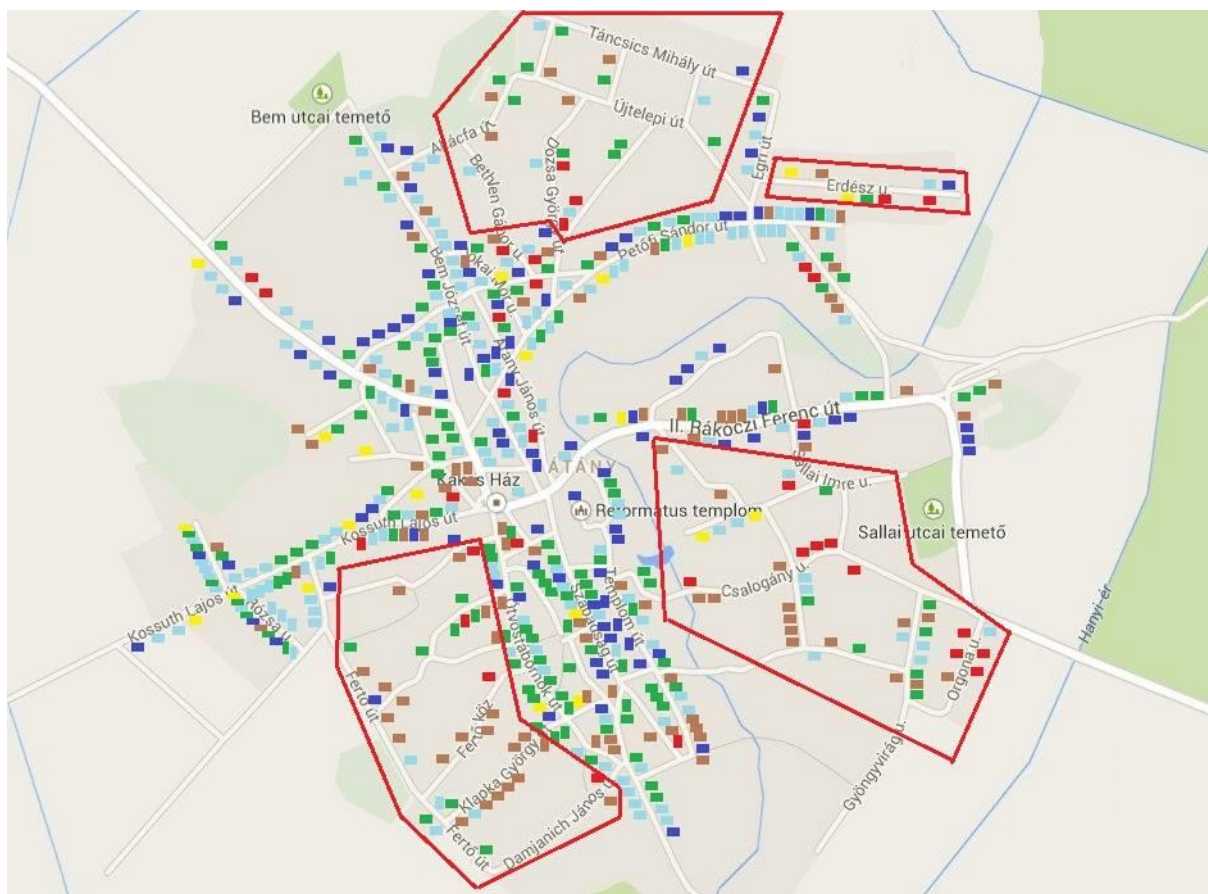
- Áldorfi Gy (2014): Átány modell-törekvések a helyi gazdaságfejlesztés jegyében. *Acta Regionis Rurum*, 8. 33–43.
- Bálint Cs (2021): Pázmánd a térben, a tér Pázmándon. *Acta Regionis Rurum*, 5. 66–78.
- Bárt, J (1996): Szállások, falvak, városok – A magyarság települési hagyománya Kalocsa.
- Bogárdi, T (2014): Átány demográfiai, iskolázottsági és foglalkoztatottsági jellemzői. *Acta Regionis Rurum*, 8. 10–19.
- Cséfalvai Z. (1994): A modern társadalomföldrajz kézikönyve, Budapest.
- Fél E. – Hofer T. (2010): „Mi, korrekt parasztok...” Hagyományos élet Átányon. KORALL, Budapest.
- Gönczi, M (2014): A népi kultúra és önfenntartó képesség Átány községben In: Átány a megtalált hagyomány és az önfenntartás Nemzetstratégiai Kutatóintézet.
- Györffy, I (1987): Magyar falu, magyar ház. Akadémiai Kiadó Reprint Sorozat.
- Molnár M (2018): Földrajzi- és mentális tér-érték-elemzés Komlóskán. *Acta Regionis Rurum*, 12. 124–130.
- Molnár M. (2016): Utcakép-elemzés Egercsehiben. *Acta Regionis Rurum*, 10. 34–42.
- Molnár M. – Bencsik B. (2015): Utcakép-elemzés Hollókőn *Acta Regionis Rurum*, 9. 28–34.
- Nagy A. (2023): Az átányi fiatalok megélhetési lehetőségei. *Acta Regionis Rurum*, 17. 50–65.
- Nagyné Molnár M. (2019): Baks településképe. *Acta Regionis Rurum*, 13. 47–56.
- Nagyné Molnár, M- Nagy, K (2020): Tiszaladányi településképe. *Acta Regionis Rurum*, 14. 40–50.
- Nagyné Molnár (2022): Kognitív kutatások: falvaink tér-képe. *Acta Regionis Rurum*, 16. 14–25.
- Prinz, Gy. (1922): Magyarország településformái. In: Hornyánszky (szerk.): Magyarföldrajzi értekezések 3. sz. 11.
- Tóth Zs (2017): Utcakép-elemzés Bagon. *Acta Regionis Rurum*, 11. 50–56.
- Ritter K. – Erdélyi D. (2023): A mezőgazdaság helyzete és szerepe Átányban. *Acta Regionis Rurum*, 17. 66–87.
- Vitéz B. (2014): Átányi utcaép. *Acta Regionis Rurum*, 8. 76–86.

Egyéb forrás:

KSH népszámlásai adatok

interjú Jámbor Dénessel (polgármester)

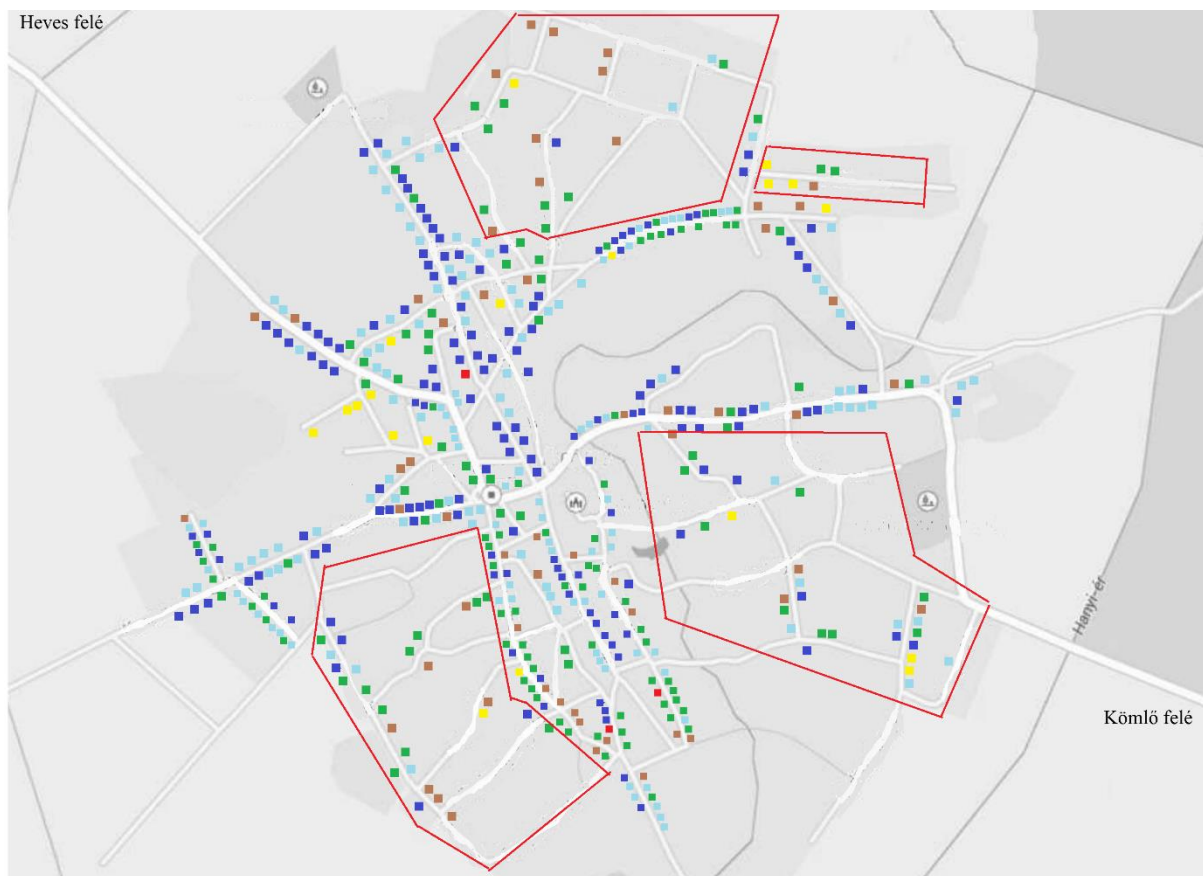
Mellékletek

1. ábra. Átány utcaképe 2014

Jelmagyarázat: **piros:** romház; **sárga:** omlásveszélyes házak (1-es osztályzat); **barna:** rossz állapotú, de nem életveszélyes házak (2-es osztályzat); **zöld:** régi építésű, viszonylag jó állapotban lévő házak (3-as osztályzat); **világoskék:** majdnem tökéletes házak (4-es osztályzat); sötétkék: kifogástalan kerttel és porta előtti résszel rendelkező lakóépületek (5-ös osztályzat).

Szerkesztette: Bogárdi T. és Vitéz B, 2014. Forrás: Vitéz 2014. 81. p.

2. ábra. Átány utcaképe 2022

Jelmagyarázat: **piros:** romház; **sárga:** omlásveszélyes házak (1-es osztályzat); **barna:** rossz állapotú, de nem életveszélyes házak (2-es osztályzat); **zöld:** régi építésű, viszonylag jó állapotban lévő házak (3-as osztályzat); **világoskék:** majdnem tökéletes házak (4-es osztályzat); **sötétkék:** kifogástalan kerttel és porta előtti résszel rendelkező lakóépületek (5-ös osztályzat).

Szerkesztette: Nagyné Molnár M. 2023

3. ábra. Nem szívesen lakott utcák Átányon a 2022-es kérdőíves felmérés szerint

Jelmagyarázat: **sárga:** 1-2 negatív jelölést kapott, **zöldes-sárga:** 3-4 negatív jelölést kapott, **halvány narancssárga:** 5-6 negatív jelölést kapott, **sötét narancssárga:** 7-10 negatív jelölést kapott, **halványpiros** 11-19 negatív jelölést kapott, **sötét piros** 20-29 negatív jelölést kapott.

Szerkesztette: Nagyné Molnár M. 2023

1. kép: Rendezett falukép

2. kép. Új nyílászárók egy régi házon

3. kép. A még mindig meglevő szegregátum képe

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International license:

CC-BY-NC-ND-4.0.

A cikkre a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik: CC-BY-NC-ND-4.0.